

ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Μεγάλου Ἀθανασίου

Βλέπω ἓνα παράδοξο μυστήριο, δηλαδή ἀντὶ γιὰ τὸν ἥλιο βλέπω τὸν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης μὲ ἀπερίγραπτο τρόπο νὰ ἔχει χωρέσει στὴν Παρθένο. Μὴ ρωτᾷς πῶς ἔγινε αὐτό, «ἀφοῦ ὅπου θέλει ὁ Θεὸς ὑποχωρεῖ ἢ τάξη τῆς φύσης». Γιατί θέλησε ὁ Θεός, μπόρεσε, κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, μᾶς ἔσωσε. Ὅλα ἅς συντρέχουν. Ὁ Θεὸς ποὺ ὑπάρχει τώρα καὶ ποὺ προϋπῆρχε, σήμερα γίνεται ὅπως δὲν ἦταν. Γιατί, ἐνῶ εἶναι Θεός, γίνεται ἄνθρωπος, χωρὶς νὰ παύει νὰ εἶναι Θεός.

Οὔτε πάλι ἔγινε ἄνθρωπος χάνοντας τὴ θεότητα, οὔτε ὅμως ἔγινε προοδευτικὰ Θεὸς ξεκινώντας ἀπὸ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὄντας ὁ Λόγος, γι' αὐτό ἔγινε ἀναμάρτητος ἄνθρωπος μὲ ἀμετάβλητη τὴ Θεία του φύση. Ἀφοῦ εἶχε μιὰ παράδοξη καὶ τέλεια πορεία, γεννήθηκε ἀπὸ μιὰ ἄσπορη κοιλιά, οὔτε ἄφησε τοὺς ἄγγελους τοῦ μόνους χωρὶς νὰ τοὺς ἐπιβλέπει, οὔτε ἔχασε τὴ θεότητά του μὲ τὸ νὰ γίνει ἄνθρωπος καὶ νὰ ἔλθει κοντὰ μας. Ὅμως ἦλθαν βασιλιάδες γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὸν ἐπουράνιο βασιλιά, αὐτὸν ποὺ γεννήθηκε μὲ ἄρρητο τρόπο ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ ποὺ σήμερα·γεννιέται ἀπὸ τὴν Παρθένο γιὰ μένα. Τότε βέβαια γεννήθηκε σύμφωνα μὲ τὴ Θεία φύση, σήμερα ὅμως μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση.

Γεννήθηκε πρὸ αἰώνων ἀπὸ τὸν Πατέρα μὲ τρόπο ποὺ ὁ ἴδιος ὁ Πατέρας γνωρίζει, σήμερα γεννήθηκε ἀπὸ τὴν

Παρθένο μὲ ὑπερφυσικὸ τρόπο, ὅπως ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γνωρίζει. Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, δηλαδή ὁ προαιώνιος Θεός, ἔγινε παιδί. Αὐτός ποὺ κάθεται σὲ ὑψηλὸ θρόνο, τοποθετεῖται σὲ φάτνη. Ὁ ἄυλος καὶ ἀσώματος ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια σπαργανώνεται. Αὐτός ποὺ σπάει τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας, τυλίγεται σὲ σπάργανα, ἐπειδὴ αὐτὸ ἐπιθυμεῖ.

Ποιὸν γέννησε ἡ Παρθένος; Τὸν Δεσπότη τῆς φύσης. Ἀκόμη κι ἂν ἐσύ σιωπήσεις, τὸ βροντοφωνάζει ἡ φύση. Γιατί ἡ παρθένος Μαρία γέννησε, ὅπως θέλησε νὰ γεννηθεῖ αὐτός ποὺ γεννήθηκε. Δὲν γεννήθηκε μὲ ἀντίθετο τρόπο ἀπὸ τὸν φυσικὸ, ἀλλὰ σὰν Δεσπότης εἰσήγαγε πρωτόγνωρο τρόπο γεννήσεως. Ὅμως παρόλο ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος, δὲν γεννήθηκε ὅπως γεννιέται ὁ ἄνθρωπος. Γιατί ἂν προέρχονταν ἀπὸ συνηθισμένο γάμο, –ὅπως παραδείγματος χάριν προῆλθα ἐγώ–, ἀπὸ τοὺς περισσότερους ἀνθρώπους θὰ ἐθεωρεῖτο ψεύτικος. Τώρα ὅμως αὐτός ποὺ γεννιέται, γι’ αὐτὸ γεννιέται ἀπὸ τὴν Παρθένο, δηλαδή καὶ τὴ μητέρα στὸ ἐξῆς τὴν διασώζει καὶ τὴν παρθενία της τὴν φυλάγει ἀκέραιη, ὥστε ὁ παράδοξος τρόπος τῆς κυήσεως νὰ γίνει γιὰ μένα πρόξενος μεγάλης πίστεως. Γι’ αὐτὸ ἂν ἴσως μὲ ρωτήσῃ ἓνας εἰδωολάτρης ἢ ἓνας Ἰουδαῖος ἂν ὁ Χριστὸς φυσιολογικὰ ἔγινε ἄνθρωπος ἢ μὲ διαφορετικὸ τρόπο ἀπὸ τὴ φύση του, θὰ φέρω μάρτυρα στὸν λόγο μου τὴν ἄσπιλη σφραγίδα τῆς παρθενίας, γιατί ἔτσι ὁ Θεὸς ὑπερβαίνει τὴ φυσικὴ τάξη.

Καὶ ἂν θέλεις, ρώτησε τὸν μακάριο εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ κι αὐτὸς θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ γιὰ τὸ σχέδιο τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι βέβαια ἀρχίζει τὴ διήγησή του: «Κατὰ τὸν ἕκτο μήνα τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς Ἑλισάβετ, ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν ἄγγελο Γαβριὴλ στὴν πόλη τῆς Γαλιλαίας Ναζαρέτ σὲ μιὰ παρθένο ποὺ ἦταν ἀρραβωνιασμένη μὲ κάποιον ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἰωσήφ. Τὴν παρθένο τὴν ἔλεγαν Μαριὰμ. Παρουσιάστηκε σ’ αὐτὴν ὁ ἄγγελος καὶ τῆς εἶπε: “Χαῖρε ἐσὺ προικισμένη μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου. Εὐλογημένη ἀπ’ τὸν Θεὸ εἶσαι ἐσὺ, περισσότερο ἀπ’ ὅλες τὶς γυναῖκες”. Ἐκείνη μόλις τὸν εἶδε, ταραχτήκε μὲ τὰ λόγια του καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τί σήμαινε ὁ χαιρετισμὸς αὐτός. Ὁ ἄγγελος τῆς εἶπε: “Μὴ φοβᾶσαι Μαριὰμ, ὁ Θεὸς σοῦ ἔδωσε τὴ χάρη του, καὶ νὰ θὰ μείνεις ἐγκυος, θὰ γεννήσῃς γιὸ καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰησοῦ. Αὐτὸς θὰ γίνῃ μέγας καὶ θὰ ὀνομαστῇ Υἱὸς τοῦ Ὑψίστου. Σ’ αὐτόν θὰ δώσῃ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνο τοῦ Δαβίδ, τοῦ προπάτορά του. Θὰ βασιλέψῃ γιὰ πάντα στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ ἔχει τέλος”. Ἡ Μαριὰμ τότε ρώτησε τὸν ἄγγελο- “Πῶς θὰ μοῦ συμβεῖ αὐτό, ἀφοῦ δὲν ἔχω συζυγικὲς σχέσεις μὲ ἄνδρα;”. Καὶ ὁ ἄγγελος τῆς ἀπάντησε: “Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ ἔλθῃ ἐπάνω σου καὶ ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ θὰ σὲ καλύψει». Καὶ τότε αὐτὴ προβληματίζεται.

Μπῆκε μέσα τῆς ὁ Κύριος ἄσαρκος καὶ κυοφορήθηκε ἐννέα μῆνες στὴ μήτρα τῆς Παρθένου. Μπῆκε ὅπως θέλησε, κυοφορήθηκε ὅπως εὐαρεστήθηκε. Γεννήθηκε

ὅπως θέλησε. Εἰσῆλθε ἄσαρκος καὶ ἔγινε ἄνθρωπος χωρὶς νὰ ἀποχωριστεῖ ἀπὸ τὴ θεότητα σύμφωνα μὲ τὴ Θεία οἰκονομία. Δὲν μιλοῦμε γιὰ δύο γιούς, ἀλλὰ ἐννοοῦμε ἓναν καὶ μοναδικό, δηλαδή τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Ἐγινε ἄνθρωπος καὶ ἦταν πραγματικά, ὄντας σύμφωνα μὲ τὴ φύση. Ἐγινε αὐτό τὸ ὅποιο δὲν ἦταν καὶ παρέμεινε αὐτό πού ἦταν. Γιατί «πρὶν ἀπ’ ὅλα ὑπῆρχε ὁ Λόγος, κι ὁ Λόγος ἦταν μὲ τὸν Θεὸ καὶ ἦταν Θεὸς ὁ Λόγος». Ἐγινε ἄνθρωπος χωρὶς νὰ χάσει αὐτό πού ἦταν. «Καὶ ἔστησε τὴ σκηνὴ του —δηλαδή ἔζησε— ἀνάμεσά μας». Τὸ «ἔστησε τὴ σκηνὴ του ἀνάμεσά μας» σημαίνει ὅτι συναναστράφηκε μαζί μας, ὅπως λέει ὁ ἅγιος Ἱερεμίας ἢ μᾶλλον ὁ Βαρούχ ὁ συνεργὸς του: «Αὐτός εἶναι ὁ Θεός μας, κανεὶς ἄλλος δὲν μπορεῖ νὰ ἀναμετρηθεῖ μ’ αὐτόν. Αὐτός βρῆκε καὶ κατέχει ὅλη τὴν ὁδὸ τῆς σοφίας καὶ τὴν ἔδωσε αὐτὴν στὸν Ἰακώβ τὸν δοῦλο του καὶ στὸν Ἰσραὴλ τὸν ἀγαπημένο του. Ὑστερα ἀπ’ ὅλα αὐτὰ φανερώθηκε στὴ γῆ καὶ συναναστράφηκε μὲ τοὺς ἀνθρώπους».

Ἄκουσε λοιπὸν καὶ τὴ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου, γιατί εἶναι πολὺ δυνατὰ τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου πού ἀπηύθυνε στὴν ἁγία Παρθένο. Λέει: «Νά, θὰ μείνεις ἔγκυος καὶ θὰ γεννήσεις γιὸ καὶ θὰ τὸν ὀνομάσεις Ἐμμανουήλ, πού σημαίνει: Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας». Πρὶν συλληφθεῖ τὸ παιδί στὴ μήτρα, ὀνομάστηκε Θεὸς μὲ τὴν ὀνομασία «ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας». Συμφωνοῦν μὲ τὰ λόγια τοῦ προφήτη οἱ ἔκφρασεις: «Συναναστράφηκε μὲ τοὺς ἀνθρώπους» καὶ «Ἐστησε τὴ σκηνὴ του ἀνάμεσά μας». Πρὶν ἀπὸ τὴ

σύλληψη τὸ παιδί ἔχει ὀνομασθεῖ Θεός. Πῶς λοιπὸν δὲν λέγεται Θεοτόκος ἢ ἁγία παρθένος Μαρία; Ἐπειδὴ βέβαια δὲν ἐξηγεῖται ἔξ ὁλοκλήρου μὲ ἀνθρωπινὰ κριτήρια αὐτὸ τὸ ὄνομα, ἀφοῦ τὸ παιδί ποὺ γεννήθηκε ὡς Θεὸς δὲν κατέλυσε τὴ φυσικὴ παρθενία τῆς Παρθένου, ἀλλὰ αὐτὸ ποὺ γεννήθηκε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀπὸ τῆ Θεοτόκο εἶναι καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Θεὸς κατὰ φύσιν, ἄνθρωπος ὅμως ἀπὸ δικῆ του ἐκλογῇ. Ἐγινε ἄνθρωπος, εἶναι ὅμως καὶ Θεός, δηλαδή ἔχει ἐνωμένες τὶς δύο φύσεις. Ἀλλὰ ἴσως πεῖ ἓνας ἀντιρρησίας· «Ἄν ἡ Παρθένος εἶναι Θεοτόκος, τότε ὁ Θεὸς Λόγος ἀρχίζει νὰ ὑπάρχει ἀπὸ τὴν Παρθένο». Δὲν ἐννοῶ ὅτι ὁ Θεὸς ἀρχίζει τὴν ὑπαρξή του ἀπὸ τὴν ἁγία Παρθένο, Θεὸς φυλάξοι! αὐτὸς ὑπῆρχε πρὸ τῶν αἰώνων, αὐτὸς καὶ «τοὺς αἰῶνες δημιούργησε», αὐτὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς ὅλης τῆς κτίσης, ὅπως λέει ὁ Εὐαγγελιστής: «Τὰ πάντα δι' αὐτοῦ δημιουργήθηκαν κι ἀπ' ὅσα ἔγιναν τίποτα χωρὶς αὐτὸν δὲν ἔγινε».

Αὐτὸς διὰ τοῦ ὁποίου δημιουργήθηκε τὸ σύμπαν, ἐννέα μῆνες ἔμεινε στὴν κοιλιά χωρὶς νὰ ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τὸν πατρικὸ κόλπο. Ἐνῶ βρισκόταν στὴ μήτρα τῆς παρθένου, ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων δοξολογοῦνταν καὶ προσκυνοῦνταν. Ἐνῶ βρισκόταν στὴν κοιλιά τῆς Παρθένου, γέμιζε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ, αὐτὸς ποὺ κρατᾷ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ ὅχι μὲ τὴ δύναμή του, ἀλλὰ μ' ἓνα νεῦμα του. Αὐτὸς ἦταν μέσα στὴ μήτρα σὰν ἄνθρωπος, ἐνεργοῦσε ὅμως ὡς Θεός. Δὲν βρισκόταν μόνον μέσα στὴ μήτρα τῆς Παρθένου αὐτὸς ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ παρθένο,

ἀλλά ἐξουσίαζε καὶ κυβερνοῦσε τὰ πάντα ὡς Θεὸς σύμφωνα μὲ τὴν ἐπὶ κληση τοῦ ὀνόματος «Ἐμμανουήλ», «Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας». Ἄν ὀνομάζεις μόνον παιδί αὐτό πού γεννήθηκε κι ὄχι Θεό, ἄκουσε τί βροντοφώνησε ὁ μέγας κήρυκας Ἡσαΐας, ὅταν ἀπευθυνόταν πρὸς τὴν ἀχάριστη συναγωγή, μᾶλλον καλύτερα πρὸς ἀπόρριψη, τῶν Ἰουδαίων λέγοντας: «Αὐτὰ θὰ πραγματοποιηθοῦν, γιατί θὰ γεννηθεῖ γιὰ μᾶς ἓνα παιδί, θὰ δοθεῖ σὲ μᾶς ὁ γιὸς αὐτός, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐξουσία ὑπάρχει ἀπ' ἀρχῆς ἐπάνω στους ὤμους του καὶ θὰ καλεῖται τὸ ὄνομά του ἀγγελιοφόρος τῆς μεγάλης βουλῆς τοῦ Θεοῦ, θαυμαστὸς σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής, ἀρχηγὸς τῆς εἰρήνης, πατέρας τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Ἀμήν. Ἐνα παιδί πού γεννήθηκε φυσιολογικά, πότε ἔγινε Θεὸς ἐξουσιαστής, ὅπως ὀνομάστηκε αὐτό τὸ παιδί «Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας»;

Ἄν ὅμως τὸ παιδί πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο εἶναι Θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής, ἀρχηγὸς τῆς εἰρήνης καὶ πατέρας τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, πῶς δὲν εἶναι Θεοτόκος ἡ Παρθένος ἀλλὰ εἶναι Θεοδόχος, ἀφοῦ συνέλαβε καὶ γέννησε καὶ εἶναι Θεὸς αὐτός πού γεννήθηκε; Καὶ πάλι ἐπαναλαμβάνω γι' αὐτόν ὅτι, ὅπως θέλησε μπῆκε στὴ μήτρα, ὅπως εὐδόκησε κυοφορήθηκε καὶ ὅπως θέλησε παρουσιάστηκε αὐτός πού γεννήθηκε. Γιατί ἐξετάζεις τὴ θέλησή του; Γιατί ἐξετάζεις λεπτομερειακὰ τὸ θέμα τῆς εὐδοκίας του; Γιατί προσπαθεῖς νὰ ἐξι-χνιάσεις τὴ βούλησή του; Ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ Παύλου, μᾶλλον πληροφορήσου ἀπ' αὐτόν «Ποιὸς τάχα μπορεῖ νὰ

ἀντισταθεῖ σὺν θέλημά του;». Μάλιστα, ἄνθρωπέ μου, ποιὸς εἶσαι ἐσύ πού ἐρευνᾷς καὶ ἐξικνιάζεις τὴ γέννησή του, ἐνῶ ὁ προφήτης λέει: «Ποιὸς θὰ τολμήσει νὰ διηγηθεῖ τὴ γενιά του;». Ὁ προφήτης ἀποφεύγει νὰ διηγηθεῖ τὴ γενιά του καὶ σὺ ἄνθρωπε περιεργάζεσαι τὴ φύση του καὶ πολυπραγμονεῖς; Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ὅταν διηγεῖται τὴν ἀνθρώπινη γέννησή του λέει: «Στὴν περιοχή ἐκείνη βρῖσκονταν βοσκοί, πού ἔμεναν σὺν ὑπαιθρο καὶ φύλαγαν βάρδιες γιὰ τὸ κοπάδι τους. Σ' αὐτοὺς παρουσιάστηκε ἓνας ἄγγελος Κυρίου καὶ θεϊκὴ λαμπρότητα τοὺς περιέβαλε μὲ τὴ λάμψη της καὶ κατατρόμαξαν. Ὁ ἄγγελος τοὺς εἶπε: Μὴ τρομάζετε, νὰ, σᾶς φέρνω χαρμόσυνο ἄγγελμα, πού θὰ γεμίσει μὲ χαρὰ μεγάλη ὅλον τὸν κόσμον. Γιατί σήμερον στὴν πόλιν τοῦ Δαβὶδ γεννήθηκε γιὰ χάρη σας Σωτήρας, αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Κύριος». Ὁ ἄγγελος, πού ἔφερε τὸ χαρούμενο μήνυμα τοὺς ποιμένες, ὀνόμασε Χριστὸ καὶ Κύριο αὐτόν πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο.

Ἄν λοιπὸν αὐτὸς πού γεννήθηκε εἶναι ὁ Κύριος, πῶς ἢ Παρθένος δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Κυριοτόκος; Ἐγὼ ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ ἁγία Παρθένος σύμφωνα μὲ τὸ χαρούμενο μήνυμα τοῦ ἀγγέλου πρὸς τοὺς ποιμένες καὶ τὴν Παρθένο, πρέπει νὰ ὀνομάζεται Χριστοτόκος καὶ Κυριοτόκος καὶ Σωτηριοτόκος καὶ Θεοτόκος. Ἄν οἱ ἴδιοι οἱ ἄγγελοι τὸν ὀνομάζουν Σωτήρα, Χριστό, Κύριο καὶ Θεό, ἐμεῖς γιατί δὲν δεχόμαστε τὴ μαρτυρία τους αὐτή; Εἰσῆλθε στὴν Παρθένο ἄσαρκος, κυοφορήθηκε σωματικὰ καὶ ὅπως ἐκεῖνος ἔκρινε σωστό. Ἐξῆλθε μὲ φυσικὸ τρόπο, ὅπως ὅλοι,

ἀπὸ τῆ μητέρα τοῦ σύμφωνα μὲ τὸ θεϊκὸ σχέδιο, καὶ δὲν ἐνώθηκε βέβαια ὁ Θεὸς Λόγος μετὰ τὴ γέννησή του κατὰ τὸ θεϊκὸ σχέδιο. Γεννήθηκε χωρὶς νὰ ἀλλοιωθεῖ ἡ φύση του, ἀφοῦ ἔγινε αὐτὸ ποὺ δὲν ἦταν, ἐνῶ συγχρόνως παρέμεινε αὐτὸ ποὺ ἦταν. Χωρὶς νὰ ἀλλοιωθεῖ ἡ οὐσία του, ἀπαρνήθηκε τὴ θεϊκὴ του δόξα, δηλαδή ὅπως τὸ θέλησε ὁ ἴδιος. Πῆρε μορφὴ δούλου χωρὶς νὰ ἀναγκασθεῖ ἀπὸ κάποιον ἄλλο, δὲν ἔχασε τὴ θεότητα του, ὅπως λέγει ὁ μακάριος Παῦλος: «Ὁ Ὅποιος, ἂν καὶ ἦταν Θεός, δὲν θεώρησε τὴν ἰσότητά του μὲ τὸν Θεὸ ἀποτελεσμα ἀρπαγῆς, ἀλλὰ τὰ ἀπαρνήθηκε ὅλα καὶ πῆρε μορφὴ δούλου». Ἀδειασε τὸν ἑαυτὸ του κι ἔγινε αὐτὸ ποὺ δὲν ἦταν, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔμεινε αὐτὸς ποὺ ἦταν, γιατί ἦταν αὐτός ὁ Λόγος Θεός. Γεννήθηκε παιδάκι, ἀλλὰ δοξάζεται σὰν Υἱὸς Θεοῦ. Εἰσῆλθε ἀσώματος, ἀπέκτησε σῶμα, ὅπως τὸ θέλησε ὁ ἴδιος, καὶ ἔτσι ἡ ζωὴ νίκησε τὸν θάνατο.

Νὰ λές λοιπόν, χριστιανέ μου, Θεοτόκο τὴν Παρθένο καὶ νὰ μὴν τὴν λές Θεοδόχο, ἢ μᾶλλον νὰ τὴν λές Θεοδόχο καὶ Θεοτόκο. Ἄν εἶναι Θεοδόχος, εἶναι καὶ Θεοτόκος, γιατί δὲν ἔλαβε ὁ Θεὸς Λόγος ἀπ' αὐτὴν σάρκα; Ἀλλὰ σ' αὐτὸ τὸ χωρίο μὲ ἐξαναγκάζει ὁ Εὐαγγελιστὴς νὰ τὸ παραδεχτῶ, ὅταν μ' ὅλη του τὴ δύναμη διακηρύττει: «Ὁ Λόγος ἔγινε ἄνθρωπος». Ὁ ἄλλος Εὐαγγελιστὴς σημειώνει: «Ρώτησε ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὲς του: Ποιὸς λένε οἱ ἄνθρωποι πὼς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;». Ἀπάντησαν οἱ Ἀπόστολοι λέγοντας: «Ἄλλοι λένε πὼς εἶναι ὁ Ἡλίας, ἄλλοι ὁ Ἰερεμίας ἢ ἓνας ἀπὸ τοὺς προφῆτες». Εἶπε ὁ Ἰησοῦς: «Κι ἐσεῖς ποιὸς

λέτε πώς εἶμαι;». Ἀπάντησε ὁ Πέτρος καὶ εἶπε: «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ». Δὲν εἶπε: «Σὺ εἶσαι αὐτός πού ἔγινε Υἱὸς Θεοῦ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ», ἀλλὰ εἶπε: «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός», μὲ ξεκάθαρη φωνή, «ὁ Υἱὸς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ». Καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος πάλι τὴν ἴδια διατύπωση χρησιμοποιοῦν, ἀφοῦ μιᾷ παρόμοια μὲ τὸν μακάριο Πέτρο: «Αὕτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ χαρμόσυνου μηνύματος γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ». Στὸ κατὰ Ματθαῖο Εὐαγγέλιο, στὴν ἀνάστασι τοῦ Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναφέρεται: «Ὁ Ρωμαῖος ἑκατόνταρχος καὶ οἱ στρατιῶτες πού φύλαγαν μαζί του τὸν Ἰησοῦ, ὅταν εἶδαν τὸν σεισμό καὶ τ' ἄλλα συμβάντα, φοβήθηκαν πάρα πολὺ καὶ εἶπαν: «Στ' ἀλήθεια αὐτός ἦταν Υἱὸς Θεοῦ». Ὁ ἄγγελος εἶπε στοὺς βοσκούς: «Μὴ τρομάζετε, σᾶς φέρνω χαρμόσυνο ἄγγελμα, πού θὰ γεμίσει μὲ χαρὰ μεγάλη ὅλον τὸν κόσμον, γιατί σήμερα στὴν πόλη τοῦ Δαβὶδ γεννήθηκε γιὰ χάρη σας σωτήρας, κι αὐτός εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Κύριος».

Ἄν λοιπὸν τὸ παιδί πού γεννήθηκε ὀνομάζεται Κύριος, καὶ ἡ Παρθένος πρέπει νὰ λέγεται Κυριοτόκος. Ὅπου βέβαια λέμε Κύριος, ἐκεῖ ἐννοοῦμε καὶ Θεός, γιατί δὲν ξεχωρίζεται τὸ Κύριος ἀπὸ τὸ Θεός ἢ τὸ Θεός ἀπὸ τὸ Κύριος, ὅπως λέει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη: «Καὶ ἔβρεξε φωτιὰ ὁ Κύριος ἀπὸ τὸν Κύριο», καὶ ἄλλου: «Νὰ ἀγαπήσεις Κύριο τὸν Θεό σου», καὶ ἄλλου: «Ἄκουσε λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεός σου εἶναι ἓνας καὶ μοναδικὸς Κύριος», καὶ πάλι ὁ ψαλμωδὸς προσθέτει: «Κύριε καὶ Θεὲ τῶν οὐρανίων καὶ ἐπιγείων δυνάμεων, ἄκουσε μὲ εὐμένεια τὴν προσευχή μου», καὶ

πάλι: «Ὁ Θεὸς καὶ Κύριός μας ἐφώτισε μὲ τὸ φῶς τῆς Θείας του παρουσίας», καὶ ἐπαναλαμβάνει: «Κύριε καὶ Θεὲ τῶν οὐράνιων ἀγγελικῶν δυνάμεων, ποίος εἶναι δυνατὸν νὰ συγκριθεῖ μὲ σένα;». Ἐπίσης ὁ Παῦλος στὴν ἐπιστολή του πρὸς τὸν Τίτο γράφει τὰ ἑξῆς: «Γιατί ὁ Θεὸς φανέρωσε τὴ χάρη του, γιὰ νὰ σώσει ὅλους τοὺς ἄνθρωπους. Αὕτῃ μᾶς καθοδηγεῖ νὰ ἀρνηθοῦμε τὴν ἀσέβεια καὶ τὶς ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες καὶ νὰ ζήσουμε μὲ σωφροσύνη, μὲ δικαιοσύνη καὶ μὲ εὐσέβεια στὸν παρόντα αἰῶνα, περιμένοντας τὴ μακαριότητα ποὺ ἐλπίζουμε, δηλαδὴ τὴν ἐμφάνιση τῆς δόξας τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτήρα μας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Αὗτος ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴν ἁγία Παρθένο, αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Κύριός μας. Αὐτὸν τὸν Χριστὸ καὶ Κύριο ὁ μακάριος Παῦλος τὸν ὀνομάζει μέγα Θεό, ὅταν λέει: «Τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ». Πάλι ὁ Παῦλος γράφει στὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή του: «Φθάνω στὸ σημεῖο νὰ εὐχομαι νὰ χωρίζονται ἐγὼ ἀπὸ τὸν Χριστό, ἀρκεῖ νὰ πηγαινάν κοντὰ του οἱ ὁμοεθνεῖς ἀδελφοί μου. Εἶναι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς ἔκανε παιδιὰ του, τοὺς φανέρωσε τὴ δόξα του, ἀνανέωσε ἐπανειλημμένα τὴ διαθήκη του μ' αὐτούς, τοὺς ἔδωσε τὸν νόμο, τὴ λατρεία καὶ τὶς ὑποσχέσεις του. Εἶναι ἀπόγονοι τῶν πατριαρχῶν κι ἀπὸ αὐτοὺς κατάγεται ὡς ἄνθρωπος ὁ Χριστός, ὁ Θεός, ποὺ ἐξουσιάζει τὰ πάντα». Καὶ πάλι ὁ ἴδιος Παῦλος γράφει: «Κανένας ἀπ' ὅσους ἐπιδίδονται στὴν ἀκολασία, στὴν ἀνηθικότητα, στὴν πλεονεξία —ποὺ εἶναι

οὐσιαστικὰ λατρεία τῶν εἰδώλων— δὲν θὰ ἔχει μερίδιο στὴ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ».

Ὡστε ἔχει ἀποδειχθεῖ πὼς ὁ Κύριος εἶναι Θεὸς καὶ ὁ Θεὸς ὅτι εἶναι ὁ Κύριος. Ἄν ὅμως κι αὐτὰ δὲν τὰ παραδέχεσαι, ἄς σὲ πείσουν οἱ δαίμονες μ' αὐτὰ ποὺ φώναζαν στὴ χώρα τῶν Γεργεσηνῶν: «Ἐ, τί δουλειὰ ἔχεις ἐσύ μέ μᾶς, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἦλθες ἐδῶ πρὶν τὴν ὥρα μας γιὰ νὰ μᾶς βασανίσεις;». Ἄς σὲ πείσουν οἱ δαίμονες. Ἄν ἀπορρίπτεις τὴ μαρτυρία τοῦ Πέτρου καὶ ἀποστρέφεις τὴ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου, σεβάσου αὐτὰ ποὺ γράφει ὁ Μάρκος. Νὰ φοβηθεῖς τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου: «Αὐτός, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο, εἶναι Σωτήρας, Χριστὸς καὶ Κύριος». Παρόλα αὐτὰ ἀπιστεῖς; Χαλιναγώγησε τὴν ὁρμὴ τῆς βλασφημίας σου καὶ παραδέξου αὐτό ποὺ λέει ὁ ἄγγελος στὸ Εὐαγγέλιο, «Ἐμμανουήλ», δηλαδή «Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας». Πρὶν ἀπὸ τὴ σύλληψή του ὀνομάζεται Θεός· καὶ ὅταν συλλαμβάνεται αὐτός στὴν κοιλία τῆς Παρθένου κατὰ Θεία οἰκονομία μὲ ὑπερφυσικὸ τρόπο, ἀρνεῖσαι ὅτι εἶναι αὐτός Θεός; Ἄν ὅμως παραδέχεσαι ὅτι εἶναι Θεὸς αὐτός ποὺ βρίσκεται στὴν κοιλία τῆς Παρθένου, ὁ Ὅποιος πράγματι εἶναι, καὶ ὅτι ἐνώθηκε αὐτός ὁ Θεὸς Λόγος μὲ τὴ σάρκα σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, γιατί ἀποφεύγεις τὴν Παρθένο νὰ τὴν ὀνομάσεις Θεοτόκο; Ἄν δὲν εἶναι Θεοτόκος, οὔτε Παρθένος εἶναι μετὰ τὴ γέννα της. Ἐγὼ ὅμως ἰσχυρίζομαι ὅτι εὐρισκόμενος μὲ τὴ σύλληψη στὴν παρθενικὴ μήτρα, καθόταν στὴν πραγματικότητα στοὺς κόλπους τοῦ Πατέρα χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸ νὰ περιγραφεῖ.

Εἶναι ἀπλή βέβαια κι ὄχι πολύπλοκη ἡ Θεία φύση, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατό νὰ περιγραφεῖ. Εἶναι ἀμετάβλητη αὐτὴ ἡ φύση καὶ ἀναλλοίωτη ἡ οὐσία της. Αὐτὸν ποὺ βρίσκεται στοὺς κόλπους τοῦ Πατέρα, αὐτὸν γέννησε τώρα ἡ Παρθένος, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο τῆς Θείας οἰκονομίας. Ὅπως θέλησε εἰσῆλθε, ὅπως εὐδόκησε συνελήφθη στὴν κοιλία τῆς Παρθένου καὶ ὅπως θέλησε γεννήθηκε.

Ἐσύ, ἄνθρωπέ μου, γιατί περιεργάζεσαι τὴ γέννησή του; Ἢ νὰ τὸν φοβᾶσαι ὡς Θεὸ ἢ νὰ τὸν σέβεσαι ὡς Δεσπότη ἢ νὰ τὸν λατρεύεις ὡς Κτίστη καὶ Δημιουργὸ ἢ νὰ τὸν τρέμεις ὡς Κύριο ἢ νὰ φρίττεις ἐνώπιόν του ὡς σέ Κριτὴ. Θὰ σὲ κάνουν νὰ συνέλθεις οἱ δαίμονες, ποὺ ἐδίωξαν τοὺς χοίρους καὶ ἔπνιξαν τὸ κοπάδι στὸν βυθὸ τῆς λίμνης. Ἐκεῖνοι, ἐπειδὴ κατάλαβαν ὅτι ἦταν ὁ Δεσπότης, λένε: «Τὶ δουλειὰ ἔχεις ἐσύ μὲ μᾶς Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἦλθες πρὶν τὴν ὥρα μας γιὰ νὰ μᾶς βασανίσεις;». Ἐκεῖνοι ἀποφεύγουν τὸν κίνδυνο καὶ τὴν ἀπειλὴ τοῦ βασανισμοῦ, ἐνῶ ἐσύ ἐπισύρεις κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου τὴν καταδίκη σὲ βασανισμό. Ἐκεῖνοι κατάλαβαν ὅτι αὐτὸς ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴ Μαρία εἶναι ὁ Κύριος, ὁ Κριτὴς τοῦ σύμπαντος, καὶ ἐνῶ τὸν εἶδαν πρὶν ἀπὸ τὴν κρίση τὸν φοβήθηκαν, καὶ σὺ, ἐνῶ ἔχεις μπροστὰ αὐτὴν τὴ μέλλουσα κρίση, τὴν καταφρονεῖς καὶ δὲν σαστίζεις; Καὶ τὰ ἐπαναλαμβάνω αὐτὰ καὶ δὲν θὰ σταματήσω νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνω, διασαφηνίζοντας σὲ σᾶς τὸ θέμα τοῦ λόγου μου γιὰ νὰ εἶναι ξεκάθαρο, ὥστε μὲ ἀσφαλὴ γνώση νὰ ἔχετε ἀσάλευτη πίστη καὶ τὸ θεμέλιο τῆς πίστεως, ποὺ εἶναι ἡ ὁμολογία, νὰ τὸ κατέχετε σταθερά.

Πάλι θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸ θέμα μας, ἀποδεικνύοντας τὸν σωστὸ καὶ σταθερὸ δρόμο τῆς πίστεως μας. Γιατί γιὰ μένα τὸ νὰ μιλῶ «δὲν εἶναι κόπος, ἐνῶ γιὰ σᾶς εἶναι ἀσφάλεια». Αὐτὸς ὁ Θεὸς μπῆκε ὅπως θέλησε Ἐκεῖνος στὴν Παρθένο διὰ τῆς ἀκοῆς της, ὅπως εὐδόκησε κυοφορήθηκε, γεννήθηκε ὅπως θέλησε Ἐκεῖνος, εἰσῆλθε ἀσώματος ὅπως τὸ θέλησε, κυοφορήθηκε ὁ ἄχωρητος σ' ἓνα σκεῦος μὲ περιορισμένη χωρητικότητα, δηλαδή στὴ μήτρα τῆς Παρθένου, σύμφωνα μὲ τὴ Θεία οἰκονομία, ὅπως εὐδόκησε ὁ ἴδιος. Γεννήθηκε ὅπως τὸ θέλησε Θεὸς καὶ ἄνθρωπος συγχρόνως. Ἐγινε αὐτὸ ποὺ δὲν ἦταν προηγουμένως, ἔχοντας τὴν ἀναλλοίωτη οὐσία αὐτοῦ ποὺ ἦταν προηγουμένως. «Ἦταν βέβαια Θεὸς ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦταν μὲ τὸν Θεό», παρόλο ποὺ ὁ Ἀπόστολος εἶπε: «Ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸν Υἱό του, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ μιὰ γυναίκα». Αὐτὸν τὸν Υἱὸ ἔστειλε ὁ Θεὸς ποὺ γεννιέται ἀπὸ γυναίκα, αὐτὸν ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ ἀμόλυντη φύση, αὐτὸν ποὺ προῆλθε ἀπὸ ἄφραστη οὐσία, αὐτὸν ποὺ δὲν ἀποξενώθηκε ἀπὸ τοὺς πατρικοὺς κόλπους, αὐτὸν ποὺ δὲν ἐγκατέλειψε τὸν βασιλικὸ θρόνο, ἀλλὰ ποὺ κυρίως αὐτὸς εἶναι ὁμόθρονος μὲ τὸν Πατέρα, ἀφοῦ μοιράζεται τὸν ἴδιο θρόνο, ὅχι βέβαια ἐξαιτίας τῆς Θείας χάριτος, ἀλλὰ ἐξαιτίας τῆς θεϊκῆς του φύσης καὶ τῆς πατρικῆς οὐσίας. Γιατί πές μου, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι χωρισμένοι, ἀφοῦ ὁ ἴδιος λέγει: «Ἐγὼ εἶμαι ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Πατέρα, κι ὁ Πατέρας ἀπὸ μένα», καὶ ἄλλου: «Καὶ ὁ Πατέρας μένοντας ἐνωμένος μὲ μένα, πραγματοποιεῖ τὰ ἔργα του»; Αὐτὸν ποὺ

γεννήθηκε ἀπὸ τὴν ἁγία Παρθένο, αὐτὸν πρὶν γεννηθεῖ ὁ ἄγγελος τὸν ὀνόμασε Ἐμμανουήλ, δηλαδή, «Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας». Αὐτὸν ἀνέφερε ὁ προφήτης Ἡσαΐας, τὸ παιδί αὐτό πού θὰ προέλθει ἀπὸ τὴν Παρθένο, «θὰ εἶναι Θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστῆς, ἀρχηγὸς τῆς εἰρήνης, πατέρα τοῦ μελλοντικοῦ αἵωνα».

Ποιὸ παιδί πού γεννήθηκε μὲ φυσικὸ τρόπο ἔγινε Θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστῆς; Ποιὸ παιδί πού γεννήθηκε προσεῖλκυσε ἀστέρι πού ἔδειχνε πού βρισκόταν τὸ βρέφος, μᾶλλον τοῦ Δεσπότη τὸ στενὸ κατάλυμα; Ποιὸ παιδί προσκάλεσε Μάγους ἀπὸ τὴν ἀνατολή νὰ τὸ προσκυνήσουν; Σὲ ποιὸ παιδί, πού γεννήθηκε μὲ φυσικὸ τρόπο, πρόσφεραν ἄλλοτε, δῶρα οἱ Μάγοι; Ἄς ἐξετάσουμε τὰ δῶρα, ἂν προσφέρθηκαν σὲ ἀδύναμο ἄνθρωπο κι ὄχι σὲ Θεό, πού εἶναι βασιλιάς καὶ ἄνθρωπος. Χρυσὸ ὡς βασιλιά, λιβάνι ὡς Θεὸ καὶ σμύρνα ὡς ἄνθρωπο, πού πρόκειται νὰ ἐνταφιαστεῖ. Χρυσάφι ὡς βασιλιά: «Θεέ μου, δῶσε σὶν βασιλιά καὶ σὶν γιὸ τοῦ βασιλιᾶ τὴ σύνεση καὶ τὴ σοφία». Αὐτὴν τὴν προσφώνηση ἔκανε ὁ Δαβίδ. Ὑστερα ἀπ' αὐτὰ ὁ ἄγγελος σὶν χαιρετισμὸ τῆς Μαρίας εἶπε: «Σ' αὐτὸν θὰ δώσει ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνο τοῦ Δαβίδ, τοῦ προπάτορά του. θὰ βασιλέψει γιὰ πάντα στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ ἔχει τέλος».

Σ' Αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμη στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.